

An abstract graphic featuring overlapping circles in shades of yellow and grey, and two 3D cylinders in grey, one positioned above the other, creating a sense of depth and movement.

Skatters inverkan på företags lokaliserings- och investeringsbeslut

Skatter spelar en betydelsefull roll när företag bestämmer var de ska förlägga sin produktion och sina investeringar. Att försöka behålla och attrahera verksamheter inom multinationella företag är något många länder strävar efter. Vilken inverkan har bolagsskatten på utländska direktinvesteringar och på var företagets vinster redovisas? Hur påverkas direktinvesteringar av skatter på arbetsinkomster och skatter på kapitalinkomster på ägarnivå?

Dnr: 2013/324

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon: 010 447 44 00
Fax: 010 447 44 01
E-post: info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta: Pär Hansson
Telefon: 010 447 44 41
E-post: par.hansson@tillvaxtanalys.se

Förord

Skatter är en betydelsefull faktor när företag bestämmer var de ska förlägga sin produktion och sina investeringar. Syftet med denna rapport är att diskutera och sammanfatta vad den ekonomiska litteraturen har att säga om skatters effekter på företags etablerings- och investeringsbeslut, med särskilt fokus på multinationella företag och utländska direktinvesteringar.

Rapportens slutsatser är att bolagsskatten påverkar företags lokalisering, var utländska direktinvesteringar görs och storleken på dessa samt var vinster redovisas. Även skatt på arbetsinkomst inverkar på omfattningen av utländska direktinvesteringar. Medan bolagsskatten spelar en viktig roll för redan etablerade och vinstdrivande företag är skatten på kapitalinkomster på ägarnivå relativt sett av större betydelse för nya och innovativa företag.

Rapporten utgör en delredovisning av ett uppdrag från Tillväxtanalys till institutionen för nationalekonomi, Lunds universitet att analysera betydelsen av olika typer av etableringskostnader för internationella företags lokalisering. Rapportförfattare är Åsa Hansson och Karin Olofsdotter.

Östersund, september 2014

Björn Falkenhall
t.f. Chef för avdelningen Entreprenörskap och näringsliv

Innehåll

Sammanfattning	7
Summary	8
1 Introduktion	9
2 Bolagsskattens utveckling sedan mitten av 1990-talet	10
3 Bolagsskattens effekt på företags investerings- och lokaliseringsbeslut	12
4 Ägarskatter, investeringar och företagande	15
5 Skatter, agglomerationskrafter och investeringsbeslut	18
6 Skatter och vinstlokalisering	22
7 Slutsatser	24
Referenser	25

Sammanfattning

Arbetsstillfällena och ekonomisk tillväxt skapas där det finns företag och investeringar. En rad faktorer påverkar var företag lokaliserar sig och var och hur stora investeringar som görs. Även om många av dessa faktorer är svåra att påverka på kort sikt ingår andra i den politiska verktygslådan och kan fungera som styrmedel. En politisk faktor som är betydelsefull för företagande och investeringar är skatter.

Denna rapport sammanfattar den ekonomiska litteraturen kring skatters effekt på företags etablerings- och investeringsbeslut. Även om fokus i rapporten ligger på bolagsskattens betydelse för företags lokaliserings- och investeringsbeslut diskuteras även betydelsen av arbetsinkomstskatt och skatt på kapitalinkomster på ägarnivå för investeringar och företagande.

Resultat från rapporten tyder på att skatter spelar roll för företags lokaliserings- och investeringsbeslut. Bolagsskatten påverkar var företag etablerar sig, var utländska investeringar görs och i vilken omfattning, och var vinster redovisas. Bolagsskatten är ett viktigt policyinstrument för i synnerhet EU: s nya medlemsländer som inte har samma konkurrensfördelar som de gamla medlemsländerna när det gäller andra viktiga faktorer såsom exempelvis agglomerationskrafter. För att vara konkurrenskraftiga bör därför bolagsskattesatserna ligga lägre i de nya medlemsländerna än i de gamla. Skatt på arbetsinkomst påverkar också mängden utländska investeringar som görs men framför allt i de gamla medlemsländerna.

Medan bolagsskatten är viktig för redan etablerade och vinstdrivande företag är skatten på kapitalinkomster på ägarnivå relativt sett av större betydelse för nya och innovativa företag.

För Sverige – ett litet land i periferin – innebär resultaten från rapporten att den svenska bolagsskattesatsen bör ligga under bolagsskattesatserna i de stora länderna i Väst- och Centraleuropa. Det kan även finnas anledning att se över de i ett internationellt perspektiv förhållandevis höga kapitalinkomstskatterna på ägarnivå i Sverige.

Summary

Jobs and economic growth are created where firms are located and investments made. A number of factors affect where firms choose to locate and where and how much that is invested. Many of these factors are hard to influence in the short run while others are governed by politicians and can be designed in order to stimulate desirable firm and investment behavior. One such factor is taxation.

This report summarizes the economic literature on the impact of taxation on firm location and investment decisions. Even if the focus is on the impact the corporate income tax rate has on firms' localization and investment decisions, other taxes, such as taxation of labor income and private capital income, are also discussed.

The results of the report suggest that taxes play an important role for firms' localization and investment decisions. The corporate tax rate impacts where firms locate, where foreign direct investments take place, and where profits are reported. The corporate tax rate is an important policy instrument for especially new EU member states as they lack many of the other important factors, such as agglomeration effects, and can by having attractive corporate tax rates gain investments. Hence, the corporate tax rate should be lower in the new member states than in the old. Labor taxation is also an important factor influencing the amount of foreign direct investment that are invested in a country, but more so in the old member states.

While the corporate tax rate is important for already established and profit making firms, the personal capital income tax is relatively more important for the creation of new and innovative firms.

For Sweden – a small country located in the periphery – the implication of the results suggests that the corporate tax rate should be below the rate in the big countries located in the European core. In addition, it may be worthwhile to investigate whether the, in an international perspective, high tax rate on personal capital income hinders firm creation and should be lowered.

1 Introduktion

Att förstå vad som driver företags lokaliserings- och investeringsbeslut är viktigt av många skäl. Där det finns företag och investeringar görs skapas arbetstillfällen och möjlighet till ekonomisk tillväxt, vilket ytterligare kan förstärkas av produktivitetsförbättringar genom koncentration av ekonomisk aktivitet. Därutöver har ett gynnsamt företags- och investeringsklimat en positiv inverkan på de offentliga finanserna.

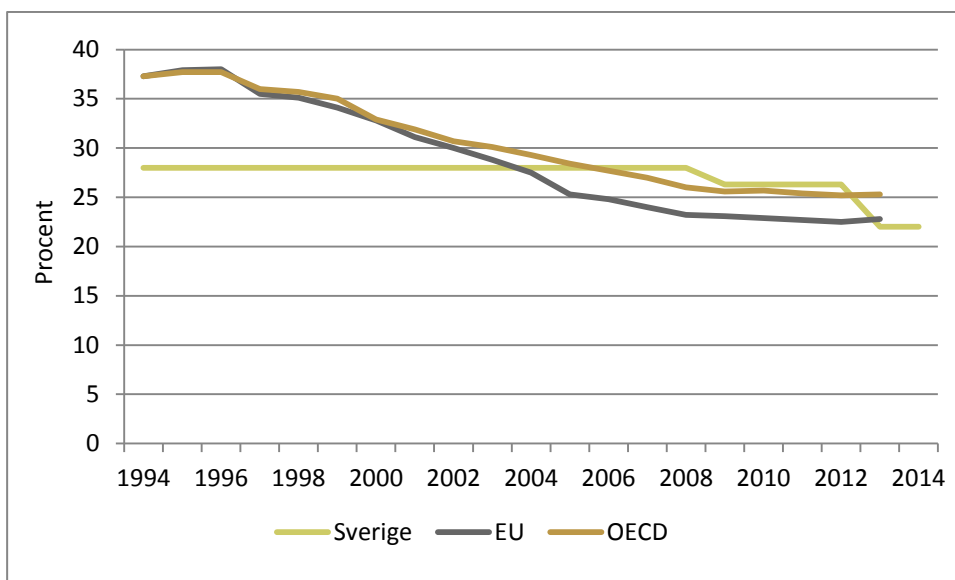
Det finns ett stort antal faktorer som påverkar var företag lokaliserar sig och investerar. Utöver rent geografiska aspekter – såsom tillgång till naturresurser och den geografiska infrastrukturen – kan även faktorer som marknadsstorlek, tillgång på kvalificerad arbetskraft samt närhet till andra företag spela roll. Vad gäller politiska åtgärder för att attrahera företag och uppmuntra investeringar anses skatter ha en avgörande betydelse, och bolagsskatterna har pekats ut som speciellt viktiga för företags lokaliserings- och investeringsbeslut. Förutom skatternas inverkan på var företag väljer att lokalisera sig och deras investeringsvolym kan skatter också påverka var vinster redovisas och huruvida nya företag skapas.

Enligt grundmodellen för kapitalflöden och skatter leder en ökning i skattesatsen till ett utflöde av kapital, vilket förväntas ha en negativ inverkan på ett lands ekonomi. Hur känsliga kapitalflöden är för förändringar i skattesatser är en empirisk fråga som vi ska återkomma till, men beror till viss del på kapitalets rörlighet. I takt med en ökad globalisering och liberalisering av världsmarknaderna – där integrationen av kapitalmarknaderna har varit den mest långtgående – har kapital blivit en av de mest lätttröliga skattebaserna. Detta har i sin tur lett till en debatt om möjliga negativa konsekvenser av internationell skattekonkurrens när länder försöker locka till sig kapital genom att erbjuda allt lägre kapitalsskatter. En uttryckt farhåga är risken att skattekonkurrensen leder till alltför låga skattesatser jämfört med vad som är önskvärt och därmed undergräver möjligheten för enskilda länder att bedriva en självständig skattepolitik.

I denna rapport sammanfattas den ekonomiska forskningen kring skatters effekt på investerings- och lokaliseringsbeslut. Rapporten är strukturerad på följande sätt. I avsnitt 2 ges en översikt av bolagsskattens utveckling i Sverige och andra utvecklade länder sedan mitten av 1990-talet. Därefter, i avsnitt 3, presenteras litteraturen kring bolagsskattens effekt på investeringar och lokaliseringsbeslut. En annan typ av skatter som allt fler forskare har intresserat sig för är ägarskatter – det vill säga kapitalskatt på ägarnivå – och effekterna av dessa på investeringar och företagande tas upp i avsnitt 4. I avsnitt 5 inkluderas ett ekonomisk-geografiperspektiv i analysen och forskning kring agglomerationskrafters roll för företagens lokaliserings- och investeringsbeslut beskrivs. I avsnitt 6 diskuteras hur skatter påverkar var företagen väljer att redovisa sina vinster. Rapporten avslutas med några slutsatser i avsnitt 7.

2 Bolagsskattens utveckling sedan mitten av 1990-talet

Det finns en tydlig internationell trend mot allt lägre bolagsskatter. Figur 1 visar utvecklingen av de formella bolagsskattesatserna i Sverige, EU och OECD sedan 1994. Sverige hade länge en konkurrenskraftig bolagsskattesats men i mitten av 2000-talet passerade den genomsnittliga skattesatsen i både EU och OECD Sveriges och hamnade under den svenska skattesatsen. År 2009 sänktes den svenska bolagsskatten från 28 till 26,3 procent men låg trots sänkningen över genomsnittet för EU- och OECD-länderna. 2012 var den genomsnittliga bolagsskattesatsen i EU och OECD 23,4 respektive 25,5 procent. 2013 sänktes skatten i Sverige till 22 procent vilket innebär att vi hamnar något under genomsnittet, givet att de andra länderna ligger kvar på oförändrad nivå.

Figur 1 Bolagsskattesatsen för Sverige, EU samt OECD, 1994-2013

Källa: *Ekonomifakta (2014)*

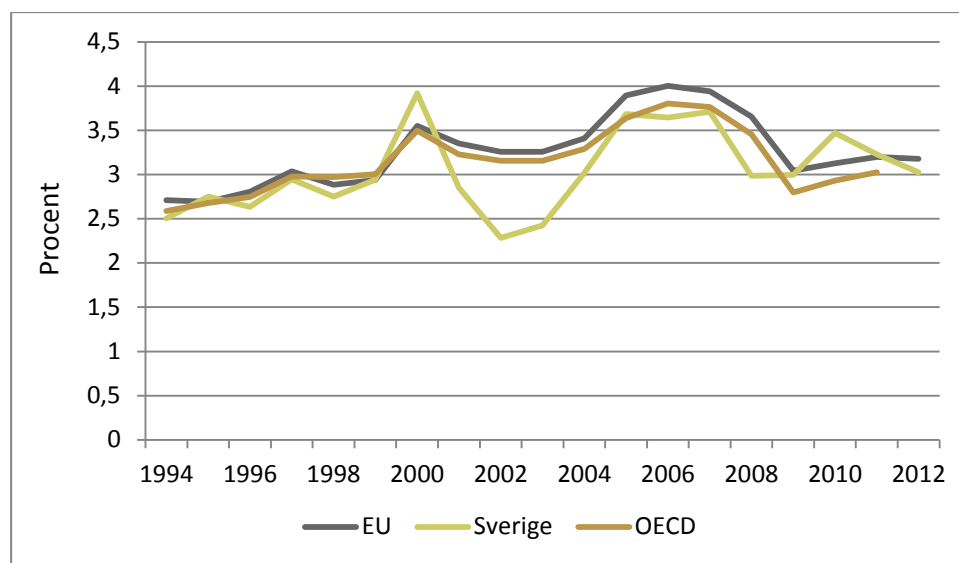
Den dramatiska sänkningen i bolagsskattesatser tillskrivs ofta skattekonkurrens. En ökad internationaliserings- och integrationsprocess har möjliggjort fria kapitalflöden där länder tävlar i att bli attraktiva investeringsalternativ genom att sänka sina bolagsskattesatser. När ett land sänker sin skattesats tvingar det andra länder att följa efter för att inte tappa konkurrensfördelar. Det finns idag också starkt empiriskt stöd för att länder agerar strategiskt och att bolagsskattesatsen i ett land påverkas av andra länders bolagsskattesatser.¹

Finanskrisen 2008, och dess medföljande statsfinansiella problem, medförde ett ökat intresse i många länder av att skydda den egna skattebasen och stärka den inhemska ekonomiska utvecklingen. Som en konsekvens har bolagsskatten sänkts på många håll för

¹ Se bl.a. Devereux m.fl. (2008) Davies och Voget (2008) och Redoano (2007).

att skydda den inhemska skattebasen och för att få det egna landet att förbli konkurrenskraftigt. I Sverige överlämnades nyligen ett förslag på en radikal sänkning av bolagsskattesatsen från 22 till 16,5 procent (SOU 2014:40) och även i andra länder har bolagsskattesatsen nyligen sänkts och/eller planeras att sänkas.²

Trots kraftiga skattesatssänkningar har inte skatteintäkterna från bolagssektorn som andel av BNP minskat. Figur 1 visar utvecklingen av bolagsskatteintäkterna som andel av BNP för Sverige, EU samt OECD sedan mitten av 1990-talet. Som framgår av figuren har inte skatteintäkterna sjunkit som andel av BNP utan legat ganska konstant och snarare ökat något sedan mitten av 1990-talet. Orsaken till att intäkterna inte sjunkit är att skattesatssänkningarna ofta ackompanjerats med breddningar av skattebasen samt att en lägre skattesats gör att fler investeringar blir lönsamma vilket också breddar skattebasen. Många menar dock att ytterligare skattesatssänkningar kommer att urholka skatteintäkterna och att skattekonkurrensen är ett nollsummespel, det vill säga det ett land vinner på sänkta skattesatser förlorar ett annat (Gemmell m.fl., 2011). Eftersom en sänkning av bolagsskatten i ett land påverkar skattebasen och möjligheten för andra länder att bedriva självständig skattepolitik finns det en global aspekt av att inte alltför aggressivt sänka bolagsskatten. För att motverka skadlig skattekonkurrens har medlemsländerna inom EU genom ”code of conduct” och ”good governance in the tax area” förbundit sig, om än inte lagligt, att inte pådriva skadlig skattekonkurrens. Frågan är dock huruvida denna ”soft law” följs.³

Figur 2 Skatteintäkter från bolagsbeskattning som andel av BNP för Sverige, EU and OECD, 1994-2012

Källa: OECD Tax Revenue Statistics

² Finland sänkte sin skattesats till 20 procent 2014 och Danmark sin till 24,5 2014. Danmark har dessutom för avsikt att sänka den ytterligare till 22 procent 2016. Storbritannien sänkte bolagsskattesatsen till 23 procent 2013 och till 21 procent i april 2014. Därutöver planeras man sänka den till 20 procent 2015.

³ Den ökade konkurrensen rör inte bara den generella skattesatsen utan har kommit att utvidgas till riktade lättnader för speciellt lättroliga skattebaser såsom till exempel immateriella rättigheter. Flera länder har infört så kallade patentboxar där intäkter från patent beskattas avsevärt mycket lägre än andra bolagsinkomster. Mycket tyder på att denna konkurrens kommer att fortsätta.

3 Bolagsskattens effekt på företags investerings- och lokaliseringsbeslut

Den förda skattepolitiken, med allt lägre skattesatser, stärker bilden av att bolagsskatten spelar roll för företags beteende och utgör ett policyinstrument för att påverka företags beslut. Existerande empirisk forskning tyder även den på att så är fallet. Mycket av forskningen har kretsat kring multinationella företag och hur skatter påverkar utländska direktinvesteringar. Då bolagsskatter vanligtvis sätts på nationell nivå är detta fokus rimligt om man vill studera hur skattesatser påverkar företags internationella val av lokalisering och investeringar. Multinationella företag är dessutom särskilt intressanta då dessa utmärker sig genom att vara större, mer produktiva och bedriva mer kapital- och humankapitalintensiv produktion, vilket förväntas ha extra positiva effekter på länders ekonomi.

För att belysa skatternas inverkan på företagets investerings- och lokaliseringsbeslut kan man utgå från Horstmans och Markusens (1992) modell för hur multinationella företag expanderar horisontellt.⁴ Företagets investeringsbeslut kan här ses i flera steg. I det första steget beslutar företaget om det ska serva en utländsk marknad genom export från den egna hemmamarknaden eller genom direkt produktion på den utländska marknaden. Om företaget väljer produktion utomlands, det vill säga att det blir ett multinationellt företag, är nästa steg att bestämma var produktionen ska lokaliseras. Givet att företaget har fattat beslut om var man ska lokalisera sig är det tredje steget att bestämma hur mycket som ska investeras. Till detta kan läggas ett fjärde steg där företaget beslutar om var genererad vinst ska lokaliseras, en möjlighet som multinationella företag har genom till exempel internprissättning.

Analysramen kan användas för att förstå vilka skattemått som bör studeras för de olika beslutstyperna. Företagets beslut att bli multinationellt och var det ska lokalisera sig baseras på vinstmaximering efter skatt. Detta innebär att det i första hand inte är de formella bolagsskatterna som är avgörande för företagets beslut utan vad företaget faktiskt betalar i skatt efter möjligheter till olika avdrag och avskrivningar – vilket mäts av den effektiva bolagsskattesatsen. Skatteforskningen skiljer på effektiva genomsnittliga och effektiva marginella skattesatser. Då de första två investeringsbesluten är diskreta val anses den effektiva genomsnittliga skattesatsen vara av störst betydelse. Hur mycket som ska investeras när företaget väl har valt sin lokalisering är däremot ett beslut på marginalen och därför anses den effektiva marginella skattesatsen ha större inverkan på detta val. Beslutet var vinsten ska tas ut kan däremot förväntas bero på skillnader i formella bolagsskattesatser eftersom alla möjligheter att utnyttja avdragsmöjligheter då anses vara uttömda.

Det finns ett stort antal empiriska studier som undersöker hur bolagsskatter påverkar företagets etablerings- och investeringsbeslut. Slemrod (1990) finner att högre effektiva marginella bolagsskatter i mottagarlandet leder till ett lägre inflöde av direktinvesteringar. Studien är också den första att kontrollera för skatten i det investerande landet och ifall det finns lättnader för dubbelbeskattning eller inte. Sådana lättnader kan utformas enligt två olika system. Med ett creditsystem beskattar investerlandet moderbolaget över hela världen och krediterar sedan företaget för de skatter som det har betalat utomlands. Med ett

⁴ Se även Devereux (2006).

undantagssystem beskattas istället bara vinster som genererats i det egna landet. Detta innebär att värdländernas bolagsskatter spelar mindre roll om det investerande landet tillämpar ett creditsystem. En studie av Wijeweera med flera (2007) visar att investerare från undantagssystem är mer känsliga för värdländerns skatter. Devereux och Griffith (1998, 2003) undersöker skatters betydelse för företagets diskreta val av lokalisering. De använder därför effektiva genomsnittliga skattesatser och finner empiriskt stöd för att dessa är viktiga. Effektiva skatter som fångar skatteregler över nationsgränser har även visat sig vara viktiga i nyare studier.⁵

Stöwhase (2002) undersöker hur olika skatter påverkar investeringar i olika sektorer. Hans studie visar att medan de effektiva genomsnittliga bolagsskatterna har betydelse för tillverkningsindustrin, är det den formella bolagsskatten som är signifikant för service, finansiella tjänster och FoU-baserad industri. Då den formella skattesatsen antas spela större roll när det gäller var vinster lokaliseras, kan detta tyda på det finns en starkare tendens att flytta inkomster till lågskatteländer inom dessa sektorer. Siffror från OECD tyder även på att skattebaser inom läkemedels- och FoU-intensiv industri är mer känsliga för bolagsskattesatser än andra industrier.

Mutti och Grubert (2004) skiljer på exportinriktad produktion och produktion för mottagarlandets egen marknad och finner att den förra är mer känslig för mottagarlandets skattenivåer. En förklaring kan vara att när lokalisering inte i huvudsak beror på närhet till den utländska marknaden, så spelar andra faktorer, som till exempel beskattning, större roll. Resultatet överensstämmer med Helpmans (1984, 1985) modell för vertikala direktinvesteringar. Att kostnadsbaserade vertikala direktinvesteringar är mer skattekänsliga än horisontella får empiriskt stöd av Overesch och Wamser (2009).

Ett flertal studier har estimerat hur känsliga utländska investeringar är för förändringar i bolagsskattesatsen. Feld och Heckemayer (2011) gör en metastudie⁶ av 45 empiriska artiklar som alla behandlar skatters påverkan på utländska direktinvesteringar. De kommer fram till ett medianvärde för semi-elasticiteten på -2,5, vilket innebär att om mottagarlandets skattesats ökar med en procentenhet kommer inflödet av direktinvesteringar att minska med 2,5 procent. På liknande sätt har de Mooij och Ederveen (2006) gjort en sammanställning av resultat från 31 olika studier baserade på OECD-länder och erhåller en median semi-elasticitet på -2,9. I en senare uppdaterad version landar de Mooij och Ederveen (2008) i en typisk semi-elasticitet på -4,0. Således bekräftar dessa studier att bolagsskattesatsen har en märkbar effekt på utländska investeringar.

Det är dock viktigt att poängtera att en ökning i utländska investeringar inte nödvändigtvis leder till en högre investeringsnivå i ett land. Mycket talar för att utländska investeringar i utvecklade länder tenderar att i större utsträckning vara uppköp och sammanslagningar av etablerade företag än etablering av nya företag, så kallade greenfield investeringar (Qui och Wang, 2011). Siffror från UNCTAD stödjer detta. År 2011 uppgick utländska företags nettouppköp av svenska företag till US\$ 4,4 miljarder, motsvarande siffra för greenfield investeringar var US\$ 2,3 miljarder (UNCTAD, 2012). Om en stor andel av ökningen i utländska investeringar härrör från förändring i ägarstruktur snarare än nya investeringar har detta sannolikt en mindre positiv effekt på tillväxt och jobbskapande än en reell ökning

⁵ Se till exempel Bellak m.fl. (2009) och Egger m.fl. (2009).

⁶ En metastudie är en studie som försöker dra en generell slutsats från befintliga studier som sinsemellan kan skilja sig mycket åt vad gäller val av empirisk metod, tidsperioder och förklarande variabler.

av investeringsnivån. Av intresse är vad som händer med kapitalet som frigörs vid uppköp och vad det används till: nya investeringar eller konsumtion?

4 Ägarskatter, investeringar och företagande

Även om bolagsskattens effekter på företagande traditionellt sett fått mest uppmärksamhet har fler och fler forskare börjat intressera sig för ägarskatternas, det vill säga skatt på kapitalinkomster på ägarnivå, inverkan på företagande. Ägarskatterna anses ha betydelse för framförallt sparande, investeringar, nyföretagande och bolagsstyrning. Medan bolagsskatten anses vara betydelsefull för redan etablerade vinstdrivande företag och skattereglerna för fåmansbolag (de så kallade 3:12 reglerna) för småföretag, är utformningen av inkomstskatter på kapital relativt sett viktigare för innovativa entreprenörer (Henrekson och Sanandaji, 2014).

En ägarskatt är utdelningsskatten, det vill säga den skatt som ägaren betalar på utdelad vinst.⁷ Figur 3 visar utvecklingen av utdelningsskatten mellan 1990 och 2008 i Sverige, EU och OECD. Den relativt höga utdelningsskatten i Sverige har traditionellt sett inte ansetts vara skadlig för ekonomin. Denna syn som i litteraturen benämns den så kallade nya synen⁸ har haft ett starkt inflytande på svensk skattepolitik och använts som argument för att inte sänka de i Sverige relativt sett höga kapitalinkomstskatterna.⁹ Uppfattningen att skatt på utdelning på ägarnivå inte är skadlig bygger på att den inte bedömts påverka företags finansieringskostnader och därför inte heller investeringsnivån.¹⁰ Denna slutsats bygger dock på antaganden vars praktiska relevans kan ifrågasättas. Till exempel förutsätts att företag redan existerar och är mogna nog att göra en vinst som en marginell investering kan finansieras av. För företag som saknar vinst eller för entreprenörer med affärsidéer att förverkliga gäller inte att utdelningsskatten saknar betydelse för finansieringskostnaderna.

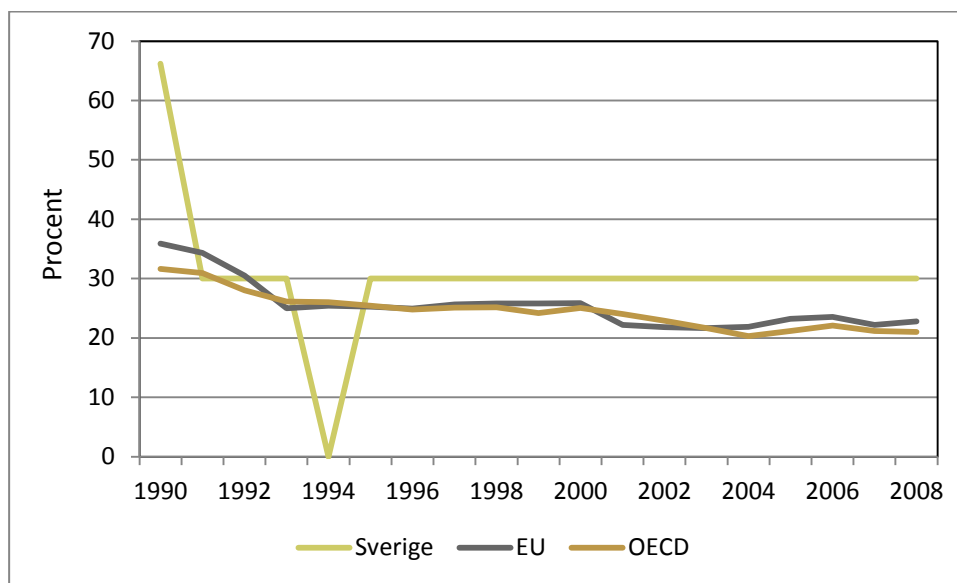
Resonemanget bortser också från problem med asymmetrisk information mellan ägare och företagsledning. Finansieringskostnaden spelar en betydande roll för vilka investeringar som görs och olika typer av finansiering har olika kostnader. Av flera olika skäl är kostnaden för extern finansiering högre än för intern finansiering vilket delvis beror på informationsasymmetri mellan personer i företaget och externa finansiärer. En företagare som söker finansiering till en investering har i många fall bättre information än en extern finansiär om investeringens förväntade avkastning (i andra fall kan det dock vara tvärt om) vilket innebär att finansiären kräver en premie för att tillhandahålla externt kapital och kan leda till att investeringar som är lönsamma inte genomförs. Ett företag som har internt kapital behöver inte ta in externt kapital och undviker därför kostnader associerade med emission och informationsasymmetrier. Ett företag med internt kapital har således en kostnadsfördel gentemot företag som är beroende av externt kapital.

⁷ I Sverige dubbelbeskattas företagsvinster. I första ledet beskattas vinsterna av bolagsskatten för att sedan när de tillfaller ägaren beskattas av utdelnings- eller kapitalvinstskatt.

⁸ Den nya synen eller "the New View" bygger på antagandet att nya investeringar finansieras av vinster som återinvesteras och bygger på King (1974a, b och 1977)

⁹ Se Henrekson och Sanandaji (2014), SOU 1995:104 och SOU 2002:52.

¹⁰ Anledningen till detta är att istället för att dela ut vinsten återinvesteras den i företagen och därför utlöses ingen utdelningsskatt. För företag som inte kan investera med hjälp av kvarhållna vinster gäller inte samma resonemang.

Figur 3 Skatt på utdelning i Sverige, EU och OECD 1990-2008

Anmärkning: I Sverige avskaffades utdelningsskatten 1994 men efter regeringsskiftet återinfördes den igen 1995.

Källa: Becker m.fl. (2013)

Skillnaden mellan extern och intern finansiering förstärks ytterligare av att det svenska skattesystemet behandlar de två finansieringssätten olika. Även om kapitalvinster och utdelning formellt beskattas med samma skattesats gynnar skattesystemet intern finansiering på grund av att utdelningar beskattas löpande medan värdestegringar först beskattas när de realiseras. Eftersom nuvärdet av en skatt i framtiden har ett lägre värde än samma skattesumma idag skiljer sig den effektiva beskattningen mellan utdelning och kapitalvinst. Att finansiera verksamheten med kvarhållna vinstmedel är därför mindre kostsamt skattemässigt än att finansiera genom nyemission.

Att extern finansiering är kostsammare än intern innebär, allt annat lika, att nya och små företag möter högre finansieringskostnader än stora vinstrika företag. För framför allt nystartade innovativa företag som är svåra att riskbedöma kan extern finansiering bli kostsam och avsaknad av vinst omöjliggöra intern finansiering. Dessutom leder skillnaden i den skattemässiga behandlingen av extern och intern finansiering sannolikt också till att investeringar snedvrids. Utdelningsskatten låser in kapital i etablerade företag istället för att delas ut och finansiera investeringar i nya och växande företag med bättre avkastningsmöjligheter. Chetty och Saez (2010) har uppmärksammat detta och pekar på utdelningsskattens höga samhällsekonomiska kostnad. Utdelningsskatten slår in en skattekil mellan valet att behålla vinsten i företaget och att dela ut vinsten, vilket medför att för mycket kapital stannar kvar i företaget istället för att användas där det kommer till bäst nytta. Även om den svenska industristrukturen, med en relativt stor andel stora och väletablerade företag och relativt få nya och små företag som växer, beror på en rad faktorer är utseendet förenligt med den incitamentsstruktur skattesystemet ger upphov till.

Det finns flera empiriska belägg för att utdelningsskatten påverkar investeringar. Exempelvis visar Becker med flera (2013) och Alstadsæter med flera (2014) att utdelningsskatter låser in kapital och har en betydande effekt på hur kapital allokeras mellan olika företagstyper. Utdelningsskatter låser i högre grad in kapital i företag med interna kassaflöden än i företag som förlitar sig på externt kapital. Detta innebär att höga

utdelningsskatter gynnar investeringar i etablerade företag som har större möjligheter att finansiera sin verksamhet genom att återinvestera vinster jämfört med mindre och yngre företag som förlitar sig på extern finansiering. Becker med flera (2013) finner att en 10 procentenhets ökning av utdelningsskatten leder till en sänkning av aktieutdelning med 9 procent. Även Poterba (2004), Nam med flera (2010) och Chetty och Saez (2005, 2006) påvisar att höga utdelningsskatter är associerade med lägre utdelningar och därmed kapital för att finansiera investeringar i andra och nya företag.

Kapitalinkomstskatten har en rad andra negativa aspekter som negligeras i den nya synen. I en teoretisk modell visar Keuschnigg och Nielsen (2004) hur både utdelnings- och kapitalvinstskatten hämmar entreprenörers ansträngningar och leder till samhällliga välfärdsförluster. Poterba (1989) visar att höga kapitalinkomstskatter inte bara påverkar utbudet av riskkapital negativt utan också efterfrågan av riskkapital genom att reducera individers benägenhet att vilja bli entreprenörer. Därutöver snedvrider utdelningsskatten vilken typ av investeringar som görs. Investeringar som genererar löpande avkastning, till exempel utdelning och ränta, missgynnas gentemot investeringar som genererar värdestegringar. Kapitalvinstskatten leder också till att investerare håller kvar sina investeringar för att undvika reavinstbeskattning vilket förhindrar att sammansättningen i investeringsportföljen blir optimal.

Synen att kapitalinkomstskatter inte spelar någon roll för investeringar förstärks av antagandet att utländskt kapital skulle fungera som ett substitut för inhemskt kapital. Detta bygger på resonemanget att även om en hög kapitalinkomstskatt minskar sparbenägenheten nationellt, påverkar det inte investeringsnivån i ett litet öppet land med tillgång till den internationella kapitalmarknaden. Utländskt kapital ersätter helt enkelt det inhemska sparandet. I realiteten finns en home-bias som innebär att utländskt kapital inte utgör ett fullgott substitut för inhemskt sparande. Även här missgynnas små och nya företag eftersom de inte i lika hög grad har tillgång till den utländska kapitalmarknaden. Små och nystartade företag är i större utsträckning beroende av en egen förmögenhet eller tillgång till inhemskt riskkapital. En rapport från OECD (2010) visar också att större företag som kan finansiera sig med utländskt kapital påverkas mindre av utdelningsskatten än mindre företag.

För Sveriges del innebär våra, i ett internationellt perspektiv, relativt höga ägarskatter att svenska ägare missgynnas på bekostnad av utländska ägare. Det blir relativt sett billigare för utländska investerare än för svenska investerare att införskaffa svenska tillgångar eftersom utländska ägare kräver en lägre bruttoavkastning för att investeringen ska bli lönsam än en svensk ägare som betalar 30 procent av avkastningen i skatt. Att antalet utlandsägda företag ökar är en del av globaliseringsprocessen och inte av ondo. Om ökningen i utlandsägande drivs av skatteskillnader snarare än sunda ekonomiska principer är det däremot olyckligt. Nationaliteten hos ägarna spelar sannolikt inte någon roll för hur bra ett företag drivs, men när skatteskillnader gör att utländska ägare kan bjuda över svenska ägare tillåts de vara mindre effektiva än svenska ägare (Norbäck m.fl., 2009). En annan konsekvens av hög dubbelbeskattning som studerats av Huizinga och Vogel (2009) är den organisatoriska företagsstrukturen efter uppköp. Länder med höga nivåer av internationell dubbelbeskattning är enligt Huizinga och Vogel mindre benägna att vinna moderbolagens lokalisering.

Sammanfattningsvis finns det således många argument som talar för att ägarskatter påverkar företagande och då framför allt entreprenörskap och nyföretagande.

5 Skatter, agglomerationskrafter och investeringsbeslut

Sammanställningen i avsnitt 3 visar att skatter har en negativ effekt på lokalisering och investeringar. Samtidigt är det viktigt att betona att de multinationella företagens verksamhet även påverkas av andra faktorer. Ur ett policyperspektiv kan det vara speciellt intressant att se på teorin för ny ekonomisk geografi. Denna teoribildning, som baseras på modeller med imperfekt konkurrens och handelskostnader, betonar hur företagens lokaliseringsbeslut är beroende av närheten till stora marknader. Detta ger upphov till koncentration av produktionen vilken förstärks av länkar mellan såväl olika företag (till exempel mellan producenter av insatsvaror respektive färdigvaror) som mellan företag och konsumenter och arbetare. Agglomerationskrafterna leder till inlåsnings effekter som gör det möjligt för vissa länder eller regioner (ofta centralt belägna) att ha högre skatter än andra mer perifert belägna länder (Baldwin och Krugman, 2004).

Det finns flera empiriska studier som har undersökt agglomerationseffekter och skatters betydelse för företagens lokaliserings- och investeringsbeslut. Exempelvis finner Brühlhart med flera (2012) att den negativa effekten av hög bolagsskatt är lägre i de områden som kännetecknas av starkare agglomerationskrafter.

I ett antal studier har Hansson och Olofsdotter (2013, 2014a, 2014b) undersökt vad som driver direktinvesteringar inom EU med fokus på skatter och agglomerationseffekter. I Hansson och Olofsdotter (2013) studeras olika typer av agglomerationskrafter och hur dessa, i samverkan med bolagsskatter, påverkar investeringsflöden mellan EU15-länderna.¹¹ Analysen utgår från en så kallad gravitationsmodell för att förklara bilaterala investeringsflöden och tar hänsyn till både lokaliserings- och investeringsbeslutet. Till skillnad från tidigare forskning finner studien inget stöd för att den effektiva genomsnittliga skattesatsen skulle påverka lokaliseringsbeslutet. Däremot ger resultaten visst empiriskt stöd för den effektiva marginella skattesatsens betydelse för hur mycket som ska investeras. Vidare visar studien att agglomerationskrafter påverkar direktinvesteringar och dessutom tenderar minska skatternas negativa inverkan. Ur ett policyperspektiv är resultaten för de agglomerationskrafter som är förknippade med så kallade Marshallianska externa ekonomier särskilt intressanta. De visar att länder som har mycket insatsintensiv produktion¹² (högst i Irland, Nederländerna och Frankrike som mått på länkar mellan företag) eller FoU-intensiv produktion¹³ (högst i Tyskland, Frankrike och Storbritannien) också får mer direktinvesteringar.

Med en liknande metod utvecklar Hansson och Olofsdotter (2014a) analysen genom att även ta hänsyn till EU-utvidgningen.¹⁴ Studien tar sin utgångspunkt i ökande skillnader i skattesatser mellan EU15 och de 12 nya medlemsstater (NMS) som blev medlemmar 2004 och 2007. Figur 4 visar utvecklingen av de formella skattesatserna i de båda grupperna av länder mellan 1995 och 2007. Under perioden har den genomsnittliga skattesatsen sjunkit

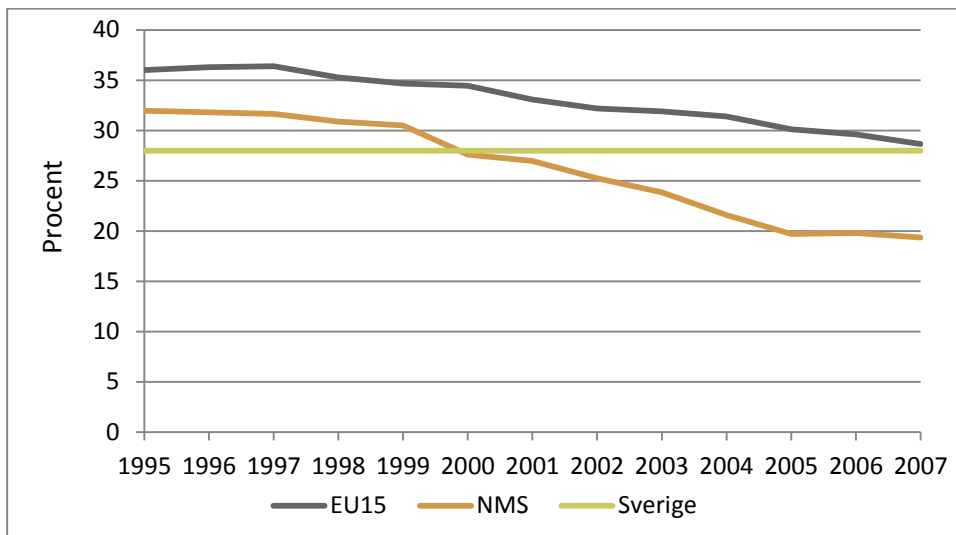
¹¹ Det vill säga Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Österrike. Att enbart studera EU15 kan motiveras av att agglomerationskrafter förväntas spela större roll ju mer lika länder är och ju djupare integrationen är.

¹² Avser mäta länkeffekter mellan företag.

¹³ Avser mäta verksamhet där möjligheterna för teknologispredning är stor.

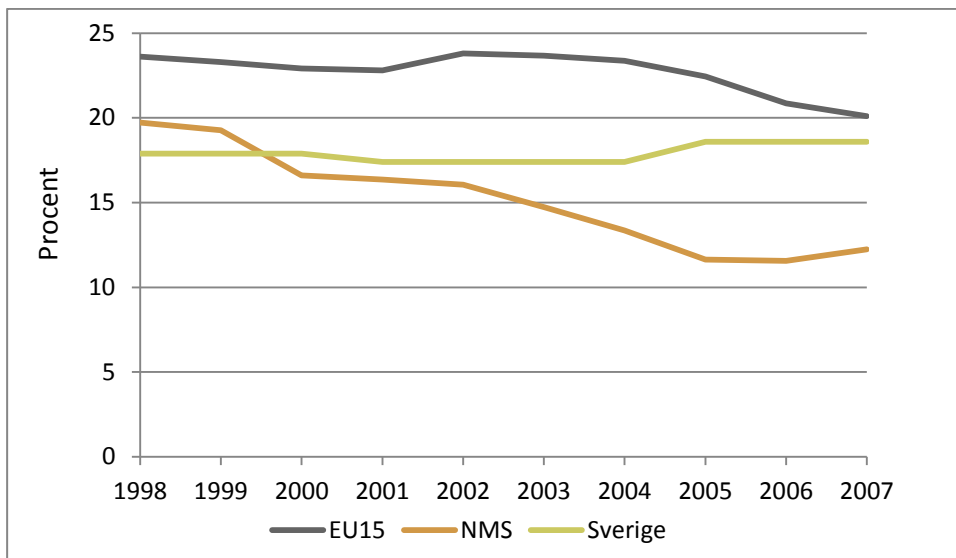
¹⁴ EU-utvidgningen 2004 inkluderade Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern samt 2007 Bulgarien och Rumänien.

för båda grupperna men mer i de länder som blev medlemmar under 2000-talet. 1995 var skattegapet fyra procentenheter mellan de gamla och de som kom att bli nya medlemsländer. År 2007 hade detta gap vuxit till tio procentenheter. En liknande utveckling har skett i de effektiva skattesatserna; skattegapet mellan nya och gamla medlemsländer har fördubblats för såväl marginella (Figur 5) som genomsnittliga (Figur 6) skattesatser sedan 1998.

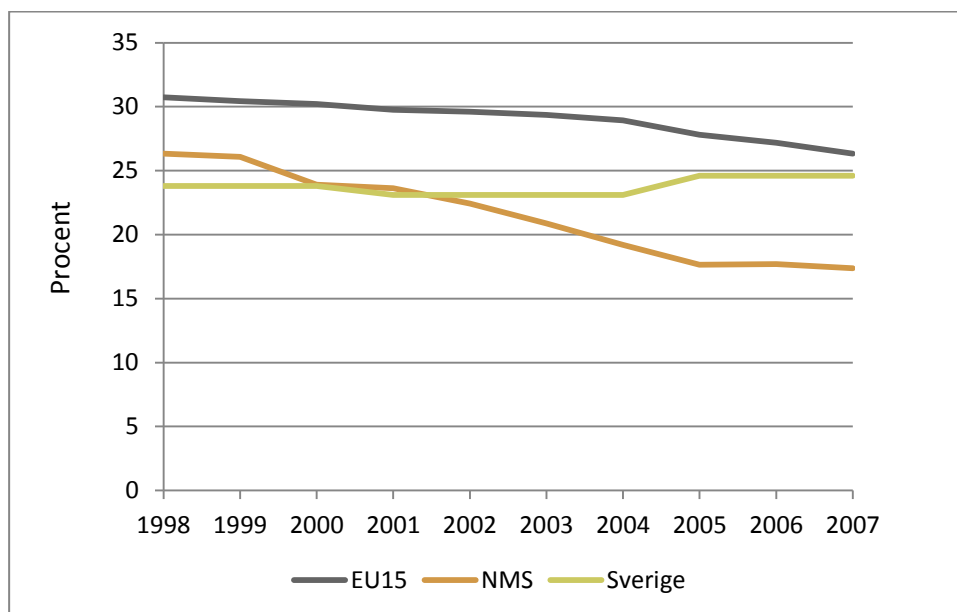
Figur 4 Formella bolagsskatter för Sverige, EU15 och de nya medlemsstaterna (NMS), 1995–2007

Källa: Devereux m.fl. (2008b).

Figur 5 Effektiva marginella bolagsskatter för Sverige, EU15 och de nya medlemsländerna (NMS), 1998–2007

Källa: Devereux m.fl. (2008b).

Figur 6 Genomsnittliga bolagsskatter för Sverige, EU15 och de nya medlemsländerna (NMS), 1998–2007
Källa: Devereux m.fl. (2008b).

Konrad och Kovenock (2009) konstruerar ett teoretiskt ramverk för att förklara de ökande skillnaderna mellan de gamla och nya EU-medlemmarnas skattepolitik. I deras modell skiljer sig länders ekonomiska politik åt för att attrahera direktinvesteringar, genom till exempel skatter, beroende på om landet tidigare har fått mycket direktinvesteringar eller inte. Man tänker sig att de nya medlemsländerna för att locka till sig investeringar för en mer ”aggressiv” politik än de gamla medlemsländerna som redan har en stor stock av direktinvesteringar. Detta ramverk ligger till grund för Hanssons och Olofsdotters studie i vilken de finner starkt stöd för att lägre skattesatser (såväl formella som effektiva) har en positiv inverkan på inflödet av direktinvesteringar till de nya medlemsländerna men inte till övriga EU-länder. Däremot verkar den ackumulerade stocken av direktinvesteringar – som kan tolkas som ett mått på agglomeration – enbart ha en positiv inverkan på inflödet av direktinvesteringarna till de gamla medlemsländerna. En slutsats som kan dras från denna studie är att trots att de nya medlemsländerna verkar föra en mer aggressiv skattepolitik kan de gamla medlemsländerna (EU15) fortfarande dra nytta av agglomerationskrafter för att attrahera investeringar. Denna fördel riskerar dock att avta över tiden.

Hansson och Olofsdotter (2014b) undersöker ifall direktinvesteringar inom EU27 är känsliga för skatt på arbete. Hur arbetsskatter påverkar företagets lokaliserings- och investeringsbeslut är ett relativt outforskat forskningsområde.¹⁵ Detta kan förklaras av att sambandet inte är lika uppenbart som sambandet mellan skatt på kapital och investeringar. Det finns dock starka skäl att tro att även skatt på arbetsinkomster spelar roll. En anledning är att arbetsskatter, precis som kapitalsskatter, ökar företagets produktionskostnader om en del av skatteincidensen faller på arbetsgivaren. En annan anledning är att höga skatter på arbetsinkomster har en negativ inverkan på företags möjlighet att attrahera kvalificerad arbetskraft vars rörlighet är relativt hög även på internationell nivå. Höga skatter kan också förväntas ha en negativ inverkan på de anställdas arbetsinsats vilket leder till ökade

¹⁵ Ett undantag är Egger och Radulescu (2011).

produktionskostnader.¹⁶ Studien visar att skatt på arbete har en signifikant inverkan på investeringar inom EU med en uppskattad semi-elasticitet på -2. Liksom Hansson och Olofsdotter (2014a) pekar studien också på skillnader mellan gamla och nya medlemsländer; effekten av arbetsskatter är större inom EU15 medan bolagsskatter spelar större roll för investeringar till de nya medlemsländerna.

¹⁶ I en översikt av vad som bestämmer svenska multinationella företags placering av huvudkontor finner Braunerhjelm och Lindquist (1999) att låga arbetsskatter är en av de faktorer som företagen rankar som viktigast för deras lokaliseringsbeslut – viktigare än bolagsskatter.

6 Skatter och vinstlokalisering

Bolagsskatten påverkar inte bara investerings- och lokaliseringsbeslut utan även var företag redovisar sina vinster, det sista steget i företagets beslutsfattande. Det finns betydande empiriska belägg för att formella bolagsskattesatser påverkar var företag redovisar sina vinster.¹⁷

Multinationella företag kan påverka hur mycket de betalar i skatt utan att investera eller lokalisera sig i andra länder; istället kan det finnas utrymme att redovisa vinster strategiskt för att undvika skatt. Vinster kan flyttas mellan länder med hjälp av antingen internprissättning eller genom ränteupplägg. Internprissättning innebär att transaktioner inom en koncern prissätts så att kostnader hamnar i högskatteländer och vinster i lågskatteländer. Armlängdsprincipen innebär att alla transaktioner inom en koncern prissätts marknadsmässigt vilket förhindrar internprissättning. Även om armlängdsprincipen tillämpas inom EU är den svår att implementera i realiteten på grund av kontrollsvårigheter. Ränteupplägg innebär att företag inom samma intressesfär skapar en lånestruktur där räntekostnader hamnar i länder med generösa ränteavdrag och ränteintäkter hamnar i länder med låg beskattning av ränteinkomster.

Både i Sverige och internationellt har urholkning av skattebaser på grund av internationell skatteplanering fått stor uppmärksamhet på sistone. Multinationella företag påstås utnyttja olikheter i länders skattesystem för att minska sin skattebörda. I Sverige har denna diskussion lett till ränteavdragsbegränsningar för företagsinterna lån i syfte att förhindra att multinationella företag lägger sina räntekostnader i Sverige där generösa ränteavdrag medges samtidigt som ränteintäkterna beskattas i lågskatteländer. Även inom OECD har problem med skatteplanering uppmärksamats och initiativ tagits till att stoppa denna skatteplanering. Ett exempel på detta är arbetet med BEPS (Base Erosion and Profit Shifting)¹⁸ men även enskilda länder inför lagstiftning för att begränsa möjligheterna till skatteplanering (däribland SOU 2014:40).

Forskare i USA började redan på 1980- och tidigt 1990-tal intressera sig för hur omfattande skattedriven vinstlokalisering var. Exempelvis observerade Wheeler (1988) och Dworin (1990) att utlandsägda dotterbolag hade lägre beskattningsbar vinst än inhemska företag. Grubert med flera (1993) tittade närmare på detta fenomen och visade att hälften av skillnaden i vinst berodde på företagsspecifika skillnader mellan utlandsägda och inhemska företag, såsom ålder och avskrivningsregler, medan den återstående hälften berodde på skattedrivna vinstöverföringar.

Sedan dess har ett stort antal studier försökt att mäta förekomsten och vidden av skattedriven vinstlokalisering. Vanligtvis skattas en semi-elasticitet av vinstredovisning som mäter den procentuella förändringen i vinstredovisning som uppstår när incitamentet att skifta vinst utomlands ökar med en procentenhet. Incitamentet att skifta vinst utomlands mäts ofta som en minskning i bolagsskattesatsen utomlands jämfört med bolagsskattesatsen hemma. De flesta studier är baserade på amerikanska förhållanden och även om resultaten spretar finns det konsensus att vinstredovisningen påverkas av de formella bolagsskattesatserna. Hines och Rise (1994) skattar en vinstsemielasticitet baserat

¹⁷ Se exempelvis Devereux och Hubbard (2003), Huizinga och Laeven (2008) och Devereux m.fl. (2008a).

¹⁸ BEPS gav i juli 2013 ut en handlingsplan med 15 åtgärder för att förbättra den internationella bolagsbeskattningen (OECD 2013).

på rörelseresultat och finner denna ligga runt 3 procent, det vill säga en procentenhets ökning i bolagsskattesatsen i värdlandet minskar dotterbolagets redovisade rörelseresultat i landet med 3 procent. I senare studier baserade på amerikansk aggregerad data hamnar semi-elasticiteten mellan 3,3 och 0,3 procent (Clausing, 2009, och Blouin m.fl., 2012).

Ett flertal studier är baserade på europeisk företagsdata. Huizinga och Laeven (2008) skattar omfattningen av inom-europeisk vinstredovisning för europeiska multinationella företag och uppskattar den vara 1,3 procent. De drar slutsatsen att många små europeiska länder lyckas locka till sig bolagsskattebasen från i huvudsak Tyskland. Dharmapala och Riedel (2013) använder sig också av europeisk företagsdata men studerar istället hur en exogen vinstökning hos moderbolaget fördelar sig mellan dotterbolag i låg- respektive högskatteländer. De finner att en positiv vinstökning hos moderbolaget leder till en statistiskt signifikant positiv ökning av vinstrapporteringen hos dotterbolag i lågskatteländer.

Heckemeyer och Overesch (2013) metastudie baserad på 25 studier av skattedriven vinstredovisning resulterar i en semi-elasticitet på 0,8 procent. Vidare finner de att huvuddelen, två tredjedelar, av vinstomfördelningen sker genom internprissättning. Detta resultat överensstämmer med andra forskningsresultat som också funnit att internprissättning dominerar över utnyttjandet av ränteupplägg.¹⁹

Hansson med flera (2014) analyserar med hjälp av deklarations- och redovisningsdata för samtliga svenska företag mellan 1997 och 2007 hur multinationella företag skiljer sig från inhemska företag när det gäller uttag av vinst, skattebetalningar, soliditet med mera. Deras data gör det möjligt att analysera dels hur omfattande multinationella företags skatteplanering är, dels genom vilken kanal skatteplaneringen sker, det vill säga genom internprissättning eller ränteupplägg. Preliminära resultat från studien tyder på att multinationella företag betalar mindre i skatt än jämförbara inhemska företag och att det möjliggörs framför allt genom strategiska ränteupplägg. Omfattningen tycks dock vara mindre än bilden media förmedlar. När det gäller hur vinstomfördelningen sker skiljer sig de svenska resultaten från resultat från andra studier men kan möjligen förklaras av ovanligt generösa ränteavdrag i Sverige.

¹⁹ Se exempelvis Schindler och Schjelderup (2013) för en teoretisk motivering och Pak och Zdanowicz (2001) samt Bartelsman och Beetsma (2003) för empiriskt stöd.

7 Slutsatser

Denna rapport sammanställer resultat från den ekonomiska forskningen kring skatters inverkan på företags lokaliserings- och investeringsbeslut. Sammanställningen visar att skatter har en betydande effekt på företags lokaliserings- och investeringsbeslut. Bolagsskatten är viktig för företags lokaliseringsbeslut, var utländska investeringar hamnar och var vinster redovisas.

I synnerhet för de nya EU medlemmarna är bolagsskattesatserna relevanta för mängden utländska investeringar ett land lockar till sig. För de gamla EU medlemmarna är däremot agglomerationskrafter relativt sett mer betydelsefulla. De nya medlemsländerna kan således kompensera avsaknaden av agglomerationskrafter med lägre bolagsskattesatser. Även för Sverige kan en lägre bolagsskattesats utgöra en konkurrensfördel som emellertid uppvägs av vårt geografiska läge och vår ringa storlek.

Resultat från rapporten visar att även skatt på arbetsinkomst påverkar mängden utländska investeringar och lokalisering av huvudkontor. Även här skiljer sig resultatet mellan gamla och nya medlemsländer; effekten av arbetsskatter är större inom EU15 medan bolagsskatter spelar större roll för investeringar till de nya medlemsländerna.

Det finns teoretiska och empiriska belägg för att utdelningsskatten påverkar investeringar och nyföretagande. Utdelningsskatter låser in kapital i existerande företag och har en effekt på hur kapital allokteras mellan olika företagstyper. Höga utdelningsskatter gynnar investeringar i etablerade företag som har större möjligheter att finansiera sin verksamhet genom att återinvestera vinster jämfört med mindre och yngre företag som förlitar sig på extern finansiering. Skatten på ägarnivå tenderar att vara relativt sett mer betydelsefull för nyföretagande än bolagsskattesatsen. För att uppmuntra till ett mer dynamiskt företagsklimat kan det därför finnas anledning att se över de i ett internationellt perspektiv jämförelsevis höga kapitalinkomstskatterna på ägarnivå i Sverige.

Referenser

- Alstadsæter, A., Jacob, M. och Vejsiu, A. (2014). 3:12-Corporations in Sweden: the effects of the 2006 Tax Reform on investments, job creation and business start-ups. ESO rapport 2014:2.
- Baldwin, R. och Krugman, P. (2004). Agglomeration, integration and tax harmonization. *European Economic Review*, 48(1), 1-23.
- Bartelsman, E. och Beetsma, R. (2003). Why pay more? Corporate tax avoidance through transfer-pricing in OECD countries. *Journal of Public Economics*, 87(9-10), 2225-2252.
- Becker, B., Jacob M. och Jacob M. (2013). Payout taxes and the allocation of investment. *Journal of Financial Economics*, 107(1), 1-24.
- Bellak, C., Leibrecht, M., och Damijan, J. (2009). Infrastructure endowment and corporate income taxes as determinants of foreign direct investment in Central and Eastern European countries. *The World Economy*, 32(2), 267-290.
- Blouin, J., Krull L. och Robinson L. (2012). Is U.S. multinational intra-firm dividend policy influenced by reporting incentives? *The Accounting Review*, 87(5), 1463-1491.
- Braunerhjelm, P. och Lindquist, T. (1999). Utvandrarerna - Effekter och drivkrafter bakom huvudkontorsflytten. *Ekonomisk Debatt*, 27(8), 483-497.
- Brühlhart, M., Jametti, M. och Schmidheiny, K. (2012). Do agglomeration economies reduce the sensitivity of firm location decision to tax differentials? *The Economic Journal*, 122(563), 1069-1093.
- Chetty, R. och Saez, E. (2005). Dividend taxes and corporate behavior: evidence from the 2003 dividend tax cut. *Quarterly Journal of Economics*, 120(3), 791-833.
- Chetty, R. och Saez, E. (2006). The effects of the 2003 dividend tax cut on corporate behavior: interpreting the evidence. *American Economic Review*, 96(2), 124-129.
- Chetty, R. och Saez, E. (2010). Dividend and corporate taxation in an agency model of the firm. *American Economic Journal: Economic Policy*, 2(3), 1-31.
- Clausing, K. (2009). Multinational firm tax avoidance and tax policy. *National Tax Journal*, 62(4), 703-725.
- Davies, R. och Voget, J. (2008). Tax competition in an expanding European Union. Working Papers 0830, Oxford University Centre for Business Taxation.
- Dharmapala, D. och Riedel, N. (2013). Earnings shocks and tax-motivated income shifting: evidence from European multinationals. *Journal of Public Economics*, 97, 95-107.
- Devereux, M. (2006). The impact of taxation on the location of capital, firms and profits: a survey of empirical evidence. Oxford University Centre for Business Taxation no. 702. Working paper.
- Devereux, M. och Griffith, R. (1998). Taxes and the location of production: evidence from a panel of US multinationals. *Journal of Public Economics*, 68(3), 335-367.

- Devereux, M. och Griffith, R. (2003). Evaluating tax policy for location decisions. *International Tax and Public Finance*, 10(2), 107-126.
- Devereux, M. och Hubbard, G. (2003). Taxing multinationals. *International Tax and Public Finance*, 10(4), 469-487.
- Devereux, M., Lockwood, B. och Redoano, M. (2008a). Do countries compete over tax rates? *Journal of Public Economics*, 92(5-6), 1210-1235.
- Devereux, M., Elschner, C., Endres, D., Overesch, M., Schreiber, U. och Spengel, C. (2008b). Corporate effective tax rates in an enlarged European Union. Report prepared for the European Commission.
- Dworin, L. (1990). Transfer pricing issues. *National Tax Journal*, 43(3), 285-291.
- Egger, P., Loretz, S., Pfaffermayr, M., och Winner, H. (2009). Bilateral effective tax rates and foreign direct investment. *International Tax and Public Finance*, 16(6), 822-849.
- Egger, P. och Radulesco D.M. (2011). Labor taxation and foreign direct investment. *Scandinavian Journal of Economics*, 113(3), 603-636.
- Feld, L. och Heckemeyer, J. (2011). FDI and taxation: a meta study. *Journal of Economic Surveys*, 25(2), 233-272.
- Gemmell, N., Kneller, R. och Sanz, I. (2011). The growth effects of corporate and personal tax rates in the OECD. Bond University Globalization and Development Centre, no 49.
- Grubert, H., Goodspeed, T., och Swenson, D. (1993). Explaining the low taxable income of foreign-controlled companies in the United States. I Giovannini, A., Hubbard, G. och Slemrod, J. (red). *Studies in international taxation*. Chicago: University Press Chicago, 237-275.
- Hansson, Å. och Olofsdotter, K. (2013). FDI, taxes and agglomeration economies in the EU15. *Applied Economics*, 45(18), 2653-2664.
- Hansson, Å. och Olofsdotter, K. (2014a). Taxes and FDI in old and new EU member states. Opublicerat manuskript. Nationalekonomiska institutionen. Lunds Universitet.
- Hansson, Å. och Olofsdotter, K. (2014b). Labor taxation and FDI decisions in the European Union. *Open Economies Review*, 25(2), 263-287.
- Hansson, Å., Olofsdotter, K., och Thede, S. (2014). Do multinationals engage in tax planning activities? – The case of Sweden. Opublicerat manuskript. Nationalekonomiska institutionen. Lunds Universitet.
- Heckemeyer, J. och Overesch, M. (2013). Multinationals' profit response to tax differentials: effect size and shifting channels. ZEW Discussion paper no. 13-045. Centre for European Economic Research.
- Helpman, E. (1984). A simple theory of international trade with multinational corporations. *Journal of Political Economy*, 92(3), 451-471.
- Helpman, E. (1985). Multinational corporations and trade structure. *Review of Economic Studies*, 52(3), 443-458.

- Henrekson, M. och Sanandaji, T. (2014). Kapitalskatter och företagande. Expertrapport till Företagsskattekommittén SOU 2014:14.
- Hines, J. och Rise, E. (1994). Fiscal paradise: foreign tax havens and American business. *Quarterly Journal of Economics*, 109(1), 149-182.
- Horstmann, I. och Markusen, J. (1992). Endogenous market structures in international trade (natura facit saltum). *Journal of International Economics*, 32(1-2), 109-129.
- Huizinga H. och Laeven, L. (2008). International profit shifting within multinationals: A multi-country perspective. *Journal of Public Economics*, 92(5-6), 1164-1182.
- Huizinga, H. och Vogel, J. (2009). International taxation and the direction and volume of cross-border M&As. *Journal of Finance*, 64(3), 1217-1249.
- Keuschnigg, C. och Nielsen, S.B. (2004). Taxation of venture capital backed entrepreneurship. *International Tax and Public Finance*, 11(4), 369-390.
- King, M. (1974a). Taxation and the cost of capital. *Review of Economic Studies*, 41(1), 21-35.
- King, M. (1974b). Dividend behaviour and the theory of the firm. *Economica*, 41(161), 25-34.
- King, M. (1977). *Public policy and the corporation*. London: Chapman and Hall.
- Konrad, K. och Kovenock, D. (2009). Competition for FDI with vintage investment and agglomeration advantages. *Journal of International Economics*, 79(2), 230-237.
- Mooij, R. de, och Ederveen, S. (2006). What a difference does it make? Understanding the empirical literature on taxation and international capital flows. European Economy – DG ECFIN, European Commission.
- Mooij, R. de, och Ederveen, S. (2008). Corporate tax elasticities: a reader's guide to empirical findings. *Oxford Review of Economic Policy*, 24(4), 680-697.
- Mutti, J., och Grubert, H. (2004). Empirical asymmetries in foreign direct investment and taxation. *Journal of International Economics*, 62(2), 337-358.
- Nam, J., Wang, J., och Zang, G. (2010). The impact of dividend tax cut and managerial stock holdings on corporate dividend policy. *Global Finance Journal*, 21(3), 275-292.
- Norbäck, P.J., Persson, L. och Vlachos, J. (2009). Cross-border acquisitions and taxes: Efficiency and tax revenues. *Canadian Journal of Economics*, 42(2), 1473-1500.
- OECD (2010). Tax policy reform and economic growth. OECD Tax Policy Studies, No 20. Paris: OECD.
- OECD (2013). Action plan on base erosion and profit shifting. Paris: OECD.
- Overesch, M. och Wamser, G. (2009). Who cares about corporate corporation? Asymmetric tax effects on outbound FDI. *The World Economy*, 32(12), 1657-1684.
- Pak, S.J. och Zdanowicz, J.S. (2001). Executive summary of US trade with the world: an estimate of 2000 lost US federal income tax revenues due to over-invoiced imports and under-invoiced exports. Opublicerat manuscript. Florida International University.

- Poterba, J. (1989). Tax reform and the market for tax-exempt debt. *Regional Science and Urban Economics*, 19(3), 537-562.
- Poterba, J. (2004). Taxation and corporate payout policy. *American Economic Review*, 94(2), 171-175.
- Qui, L. och Wang, S. (2011). FDI policy, greenfield investment and cross-border mergers. *Review of International Economics*, 19(5), 836-851.
- Redoano, M. (2007). Fiscal interaction among European countries. Does the EU matter? Working paper no 1952, CESifo Munich.
- Schindler, D. och Schjelderup, G. (2013). Transfer pricing and debt shifting in multinationals. CESifo Working Paper no. 4381.
- Slemrod, J. (1990). Tax effects on foreign direct investment in the U.S.: evidence from across-country comparison. I Razin, A. och Slemrod, J. (red). *Taxation in the global economy*. Chicago: University of Chicago Press, 79-122.
- SOU 1995:104. Skattereformen 1990-1991: en utvärdering. Betänkande av Kommittén för utvärdering av skattereformen (KUSK), Stockholm: Fritzes.
- SOU 2002:52. Beskattning av småföretagare, Del 1 3:12-reglerna. Stockholm: Fritzes.
- SOU 2014:40. Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet. Slutbetänkande av Företagsskattekommittén. Stockholm: Fritzes.
- Stöwhase, S. (2002). Profit shifting opportunities, multinationals, and the determinants of FDI. Discussion Papers in Economics no. 29. University of Munich.
- UNCTAD, 2012, Global Investment Trends Monitor, No 8, 24 Jan 2012.
- Wheeler, J.E. (1988). An academic look at transfer pricing in a global economy. *Tax Notes* (July 1988), 87-96.
- Wijeweera, A., Dollery, B., och Clark, D. (2007). Corporate tax rates and foreign direct investment in the United States. *Applied Economics*, 39(1), 109-117.

Tillväxtanalys, myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, är en gränsöverskridande organisation med 60 anställda. Huvudkontoret ligger i Östersund och vi har verksamhet i Stockholm, Brasilia, New Delhi, Peking, Tokyo och Washington D.C.

Tillväxtanalys ansvarar för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och därigenom medverkar vi till:

- stärkt svensk konkurrenskraft och skapande av förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag
- utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft, hållbar tillväxt och hållbar regional utveckling

Utgångspunkten är att forma en politik där tillväxt och hållbar utveckling går hand i hand. Huvuduppdraget preciseras i instruktionen och i regleringsbrevet. Där framgår bland annat att myndigheten ska:

- arbeta med omvärldsbevakning och policyspaning och sprida kunskap om trender och tillväxtpolitik
- genomföra analyser och utvärderingar som bidrar till att riva tillväxthinder
- göra systemutvärderingar som underlättar prioritering och effektivisering av tillväxtpolitikens inriktning och utformning
- svara för produktion, utveckling och spridning av officiell statistik, fakta från databaser och tillgänglighetsanalyser

Om PM-serien: Exempel på publikationer i serien är metodresonemang, delrapporter och underlagsrapporter.

Övriga serier:

Rapportserien – Tillväxtanalys huvudsakliga kanal för publikationer.

Statistikserien – löpande statistikproduktion.

Svar Direkt – uppdrag som ska redovisas med kort varsel.